

Torsdagen den 28 oktober

Kl. 12.00–12.01
14.00–15.21

§ 1 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2021/22:FPM9 EU-kommissionens förslag till ny förordning om EU:s allmänna preferenssystem (GSP) *COM(2021) 579* till utrikesutskottet

§ 2 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2021/22:32 till trafikutskottet

§ 3 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till revidering av LULUCF-regelverket

Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22:MJU10

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till revidering av

LULUCF-regelverket (COM(2021) 554)
föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 6.)

§ 4 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en social klimatfond

Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22: MJU11
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en social klimatfond (COM(2021) 568)
föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 6.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.01 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då statsministerns frågestund skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

*Statsministerns
frågestund*

§ 5 Statsministerns frågestund

Statsministerns syn på EU-nämndens roll

Anf. 1 TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! EU-nämnden har i Sveriges riksdag en mycket viktig uppgift. Det är i EU-nämnden som regeringen ges mandat för den uppfattning som regeringen för fram i EU-förhandlingar, till exempel vid Europeiska rådet.

Det som utspelat sig under de senaste dagarna är dock följande. En majoritet av EU-nämndens ledamöter begär att Stefan Löfven på Europeiska rådet ska argumentera för att kärnkraft ska klassas som en hållbar investering. Det är en väldigt angelägen ståndpunkt i sak. Detta mandat följs dock inte.

I statsministerns återspeglingsrapportering nu i veckan för bara några dagar sedan uttalade han uttryckligen att han vid Europeiska rådet valde att inte lyfta upp frågan om kärnkraften som hållbar. Statsministern har motiverat sin hållning med att majoriteten i EU-nämnden inte återspeglar riksdagens majoritet.

Statsministerns agerande är mycket anmärkningsvärt. Det är i EU-nämnden som regeringen har att förankra sin EU-politik. Det sker inte något underställande av EU-nämndens beslut till riksdagens kammare, där vi

nu befinner oss. Regeringen ska försöka skaffa sig en majoritet för den linje som man önskar driva. Lyckas man inte har man ändå att rätta sig efter EU-nämndens beslut.

Min fråga till statsminister Stefan Löfven är: Hur ser statsministern rent konstitutionellt på den roll i Sveriges riksdag som EU-nämnden har?

Prot. 2021/22:23
28 oktober

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först vill jag säga att detta nu är KU-anmält. Jag tror att det till och med är Billström själv som har anmält. Det föranleder naturligtvis att man nu får avvakta KU-behandlingen av detta. Det finns dock regler som säger att regeringen har att ytterst göra prövningen under parlamentariskt ansvar när man ska företräda i Europeiska rådet eller i europeiska sammanhang.

Under EU-nämndens sammanträde – det kan jag ändå återge – framkom det dels av ordföranden i EU-nämnden, dels av representanter för fyra partier som utgör sammanlagt 175 mandat av riksdagens ledamöter att de inte hade samma uppfattning som det som var kravet, att kärnkraften skulle uttryckas som hållbar. Därmed har det enligt vår uppfattning inte stöd i kammaren i riksdagen, och därav detta. Sedan får det prövas i KU som alla andra KU-anmälningar.

Anf. 3 TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Jag uppfattade tyvärr inget tydligt svar från statsministerns sida. Ska jag förstå det som att statsministern anser att man enbart behöver följa EU-nämndens beslut när det passar honom och övriga statsråd i regeringen?

Jag vill igen understryka att det i Sveriges riksdag inte sker något underställande av EU-nämndens beslut. Ändå anser statsministern här – och det framgick däremot väldigt tydligt av vad han sa – att han med stöd av en tänkt majoritet kan uttala sig på Europeiska rådet. Det är en majoritet som vi faktiskt inte ens vet finns i den nu aktuella frågan.

Vi brukar här i riksdagen vara ganska kritiska mot andra länder när de bortser från konstitutionella spelregler. Jag tycker att jag kan ställa en uppföljande fråga. Anser statsministern sig ha mandat att gissa sig till vad ledamöterna i den här kammaren tycker?

Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Nej. Jag var här på återrapport tidigare i veckan. Det var min 66:e återrapport. Under alla de andra tidigare har den här frågan inte varit uppe över huvud taget. 65 av gångerna har det inte diskuterats. I det här fallet var det ett undantag. Jag menar att KU får pröva regelverket. Regeringen har att utifrån den samlade bedömningen av riksdagens vilja uttala sig och hantera det därefter.

Vi har 65 gånger varit i EU-nämnden, fått ett godkännande och drivit den fråga som vi är överens om att vi ska driva. I den här frågan är vi överens om kärnkraftens betydelse för omställningen. Den kommer att vara där under lång tid. När det sedan var fråga om bokstavsmandatet gjorde vi en annan bedömning.

Anf. 5 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Det är ganska skönt att det nu så smått börjar återgå till det normala – för de flesta av oss, åtminstone. Jag har varit ute och rest. Jag började i Örnsköldsvik och avslutade hemma i fantastiska Sölvesborg.

Jag har träffat massor av människor och pratat om vad de ser som de nu allra viktigaste frågorna. Det är klart att när man är långt ute på landsbygden är det mycket drivmedelspriser och så. Men annars är tryggheten det som sticker ut. Det är tryggheten i dess olika former som människorna som lever i vårt land i dag kanske ser som det mest angelägna att hantera.

Jag noterade för någon vecka sedan att statsministern blev intervjuad av Dagens Nyheter. Han fick då frågan om det är någonting han ångrar under åren som statsminister. Då svarade Stefan Löfven så här: ”Jag har inget direkt som jag tänker att det där skulle jag inte ha gjort.”

Det är ändå ett ganska kaxigt uttalande för en person som har suttit som statsminister i sju år med tanke på hur landet faktiskt ser ut och inte minst kopplat till otryggheten. Man ska ändå ge statsministern det att han sedan balanserar det och säger att han ändå måste fundera. Det kan finnas någonting som han eventuellt kan ha gjort fel.

Nu har det gått en vecka. Statsministern har kanske kommit på någonting som han ångrar under de sju åren som statsminister. Jag har några exempel som jag slår av direkt: ”Vi har varit naiva. Vi såg det inte komma. Mitt Europa bygger inte murar.”

Det menar jag att jag kommer att komma ihåg som ett av de mest problematiska uttalandena från Stefan Löfven under de år han har varit statsminister. Det bekräftar den ansvarslösa invandringspolitik som sedan i väldigt hög grad har legat till grund för just den otrygghet som många människor känner i dag.

Herr talman! Jag vill fråga Stefan Löfven: Har han kommit på någonting som han ångrar?

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Eftersom Jimmie Åkesson har läst artikeln med intervjun såg han att jag sa att jag behöver tid att landa efter att jag har avslutat mitt statsministeruppdrag.

Jag sa att jag under sju år har svårt att se att vi har en situation där allting har gått precis perfekt och att det inte har gjorts någonting som jag skulle ha velat göra annorlunda. Men jag vill nog reflektera över det, för situationer är väldigt annorlunda.

När det gäller Europas murar var det precis det som var avsikten. Mitt Europa bygger inte murar. Men eftersom Europa inte kunde stå upp för en solidarisk politik när det gäller just migration och invandring har det blivit fallet.

Vi har tagit ansvar, och det tycker jag att Jimmie Åkesson ska notera. Det var den regering som jag lett och leder som såg till att förändra migrationslagstiftningen. Den tillkom under en annan regering. Det är vi som har förändrat den och sett till att vi har en migrationspolitik som balanserar att å ena sidan stå upp för asylrätten, för det är viktigt. Den rätten har tillkommit av ett skäl, och vi har en universell rätt att söka asyl om vi behöver

skydd. Å andra sidan ska det balanseras mot att svenska folket ska se att det här fungerar, att det bär, att vi kan integrera tillräckligt bra.

Nu ser vi hur integrationen fungerar bättre och bättre. Det går snabbare och snabbare för människor som kommer till vårt land att faktiskt komma in på arbetsmarknaden. Vi har halverat den tiden under de regeringar jag har lett.

Så är det med de europeiska murarna. Där har vi kvar arbetet i EU med att få till en gemensam migrationspolitik, för det är så vi kan hantera det. Asylrätten måste finnas kvar, men det tycker inte Jimmie Åkesson.

Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Jag väntade mig ungefär det svaret, och det är ju sant att man har gjort förändringar i migrationslagstiftningen som har avväjrt den allra mest akuta situation som vi hade för ett antal år sedan. Men myten om att Sverige nu ligger på något slags miniminivå i ett EU-perspektiv är just en myt. Det är inte sant. Förra året invandrade 83 000 människor till Sverige. Det är väldigt många människor i ett land med 10 ½ miljon invånare. Under Stefan Löfvens tid som Sveriges statsminister, sedan 2014, har vår befolkning ökat med 700 000 personer i princip uteslutande till följd av invandringen.

När vi nu ska summera Stefan Löfven menar jag att det är viktigt att påpeka att det här är just en myt. Man har inte stramat åt. Det finns väldigt mycket mer att göra åt den fullständigt ansvarslösa politik som både Stefan Löfvens regering och tidigare regeringar har bedrivit.

Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! År 2015 kom det 163 000 flyktingar till Sverige – 163 000. I fjol kom det 10 000. Om inte det är färre får nog Åkesson ta och fundera över matematiken.

Jag pratar om dem som är flyktingar. Men om man inte vill att människor ska komma hit och arbeta, då ska man göra som Åkesson och även vägra dem som kommer hit som experter eller vad man nu gör.

Nu konstaterar jag att Åkesson kvitterar på att det var den regering som jag leder som såg till att ändra migrationslagstiftningen så att vi nu har betydligt färre flyktingar. Det är ett kvitto. Därutöver kommer vi i Sverige också att behöva människor som kommer hit och arbetar, inte minst där vi själva har brist på arbetskraft. Sedan behöver vi ha bättre ordning på arbetskraftsinvandringen så att vi inte tar hit människor om vi de facto redan har arbetskraft som kan utföra jobbet. Men det är en annan sak.

Situationen i världen

Anf. 9 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! När man pratar med patienter eller med människor som jobbar i vården förstår man att läget i svensk sjukvård är ganska bekymmersamt. Redan före pandemin hade vi alldeles för långa köer i Sverige. En svensk var tvungen att vänta betydligt längre än man behöver i andra länder på att få en bedömning av en specialistläkare eller på att få någon form av behandling.

Prot. 2021/22:23
28 oktober

Statsministerns
frågestund

När nu pandemin långsamt släpper sitt grepp har situationen blivit oerhört mycket allvarligare. Att som patient måsta vänta vecka ut och vecka in, månad ut och månad in och kanske till och med år på att få sin behandling är helt oacceptabelt.

Det här orsakar stort lidande för de människor som drabbas, men inte minst signalerar man runt om i landet att det här innebär allvarliga medicinska risker. Vi är alltså i ett läge där patienter skadas eller till och med riskerar att dö på grund av att köerna är alldeles för långa.

Ansvar för att göra någonting åt det här ligger på många nivåer: vårdheten, kliniken, sjukhuset, regionen. Men vi i riksdag och inte minst regering har också ett stort ansvar när det kommer till att förenkla regler så att det blir lättare att arbeta med köerna och framför allt se till att det finns resurser för sjukvården.

Från Centerpartiets sida har vi lagt fram skarpa förslag om att till exempel ge patienter i hela landet möjlighet att söka vård var man vill och inte bara för öppenvård som i dag. Det handlar dessutom om att se till att det finns information om hur långa köerna är på olika sjukhus. Om vi därtill förkortar tiden för vårdgarantin så att det räcker med att vänta en månad för att kunna få hjälp att söka på ett annat ställe med kortare köer skulle även det drastiskt kunna förenkla situationen.

Min fråga till statsministern är: Är regeringen beredd att stödja de här förslagen, eller vilka andra förslag kommer nu för att akut se till att vi kan hantera den här väldigt bekymmersamma situationen?

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först vill jag säga att svensk sjukvård verkligen är i världsklass. Det har visat sig också under pandemin. Jag tycker att det är viktigt att vi redovisar även detta.

Med det sagt är köerna för långa – ja. Det var de även förut, men de hade börjat kortas före pandemin. Nu har de ökats på igen av naturliga skäl.

Det är några saker som vi direkt är ansvariga för, och det är att se till att det finns mer resurser ute i regionerna, för regionerna styr fortfarande själva strukturen och upplägget av sjukvården. Vi har skjutit till rejält med resurser till regionerna men är beredda att göra mer, för det kommer säkert att behövas. Det handlar om de generella resurserna, men det handlar också om de specifika resurserna till ambulansvården, cancervården, förlossningsvården och så vidare.

Likaså utbildning av personal är en viktig statlig fråga, och därför förstärker vi resurserna även där så att vi kan utbilda fler och också göra det lättare att exempelvis gå från sjuksköterska till specialistsjuksköterska.

Samordning av köerna har också varit uppe under pandemin. Hur gör vi? Kan man arbeta mellan regionerna? Regionerna sa då själva att de gärna ville ha möjlighet att göra detta, och vi har nu en kontakt mellan regionerna för att se om en region kan avlasta en annan på olika sätt, antingen genom att flytta personer som behöver vård eller genom att flytta personal. Det får man göra vilket som.

Jag tror att det där går att utveckla ytterligare, och därför är jag inte beredd att säga ja här och nu till exakt det förslag som Anders W Jonsson berättar om. Men jag tror att det finns betydligt mer att göra mellan regionerna för att de ska kunna avlasta varandra. Regionerna själva vill göra

det, och då tror jag att vi ska se till att utveckla detta i dialog med dem. Men framför allt måste de ha de grundläggande resurserna för att kunna klara det.

Prot. 2021/22:23
28 oktober

Statsministerns
frågestund

Anf. 11 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Sverige har en sjukvård i världsklass. Det är helt klart. Det är dock en dålig tröst för den som ska stå i kö vecka ut och vecka in, månad ut och månad in och inte få tillgång till denna sjukvård i världsklass.

Ekonomiska resurser är självklart viktigt, liksom att öka på utbildningen. Men det löser inte situationen här och nu. Därför menar vi att vi kan titta på vårt grannland Danmark, där köerna är mycket kortare än här. Patienterna har alltså möjlighet att söka runt om i hela landet efter ett ställe där kvaliteten är högst och kön kortast. Man ger ansvaret och befogenheterna till patienten. Det här skulle vara ganska lätt att införa.

Vi befinner oss i en akut situation. Patienter far illa varje dag, och då måste det komma fler svar från regeringen än att man successivt vill öka utbildningarna och de ekonomiska resurserna. Här krävs strukturella förändringar.

Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Som jag sa har det här pågått redan under pandemin, där regionerna själva samordnat för att hjälpa varandra: Hur gör vi och hur ska systemen se ut? Detta har man bevisligen gjort. Patienter har inte blivit vårdade bara i sin egen region utan också i andra.

Skillnaden mellan Danmark och Sverige är dock att i Danmark har nog ungefär hälften av befolkningen väldigt nära till Köpenhamn, kanske en timme eller några timmars resa. Så är det inte riktigt i Sverige, så där finns en skillnad.

Med detta sagt går det att göra mer i koordineringen mellan regionerna. Men det tror jag inte görs bäst genom att vi beslutar centralt hur det ska bli, utan jag tror att det blir bäst om regionerna är involverade i hur samarbetet ska se ut.

Höjda pensioner

Anf. 13 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverige är det land i Norden som har flest i antal och högst andel personer med mycket låga inkomster från pensionen. Vi har ju ett speciellt pensionssystem som inget annat land i världen har som håller tillbaka utvecklingen av pensionerna, vilket gör att många andra länder i dag har högre pensioner än vi har i Sverige.

Vänsterpartiet ställde krav i denna budgetprocess på att höja pensionerna, men regeringen gick inte Vänsterpartiet till mötes i den frågan under hösten. I stället valde man att göra förändringar, till exempel att smeta ut en stor skattesänkning till medelinkomsttagare. Den ger 60–70 kronor till någon som tjänar ungefär 30 000 kronor i månaden i Sverige. Man har också valt att ge en mycket ineffektiv subvention till hamburgerbranschen, som i dag inte behöver subventioner utan lider av arbetskraftsbrist. Det är en helt feltänkt subvention till en viss bransch.

Det här är reformer och förändringar som kostar mer än eller ungefär lika mycket som att göra det som Vänsterpartiet ställde krav på, nämligen att höja pensionen med 1 000 kronor i månaden för dem med lägst pensioner.

Jag känner till att regeringen har infört ett inkomstpensionstillägg, som har gett ganska lite pengar till de flesta men ingenting till dem med lägst pensioner. Jag känner till att för pensionärer med höga boendekostnader blir det ett tillskott i budgeten.

Men varför har regeringen valt att inte gå Vänsterpartiet till mötes när det gäller att höja pensionen med 1 000 kronor i månaden för dem med lägst pensioner? Det hade inte kostat särskilt mycket. Många av de budgetposter som nu läggs fram kostar mer än denna mycket enkla reform, som hade tillmötesgått de krav som finns bland Sveriges pensionärer i dag.

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! En ensamstående kvinna med en pension på 12 000 kronor i månaden, vilket är genomsnittet för kvinnliga pensionärer, och en relativt hög hyra, har under vårt regeringsinnehav fått en ökad inkomst med 2 000 kronor per månad.

Vi har sedan vi tillträdde först och främst sänkt skatten, och vi började med dem som hade de lägsta inkomsterna. Sedan har vi sett till att sänka skatten för att pensionärer ska komma till samma nivå som löntagare och inte betala högre skatt.

Vi har höjt grundpensionen. Vi har höjt bostadstillägget två gånger. Vi har infört ett tillägg för dem som har arbetat ett helt yrkesliv och ändå har för låg pension därför att de har tjänat lite, arbetat deltid eller haft en kombination av deltid och låg lön.

Vi inför en trygghetspension, som gör det möjligt för dem som inte orkar arbeta ett helt arbetsliv att inte behöva ta ut sin pension för tidigt och därmed åsamka sig lägre pension.

Det här är några av de saker som vi har gjort. En del har vi gjort tillsammans med Vänsterpartiet. Räcker det? Nej, det räcker inte. Vi måste göra mer. Det finns en sak som är helt avgörande. Vi socialdemokrater och regeringen vill att man ska få en pension motsvarande 70 procent av sin lön. Det är ett bra mål. Om det ska uppnås måste vi höja inbetalningarna till pensionssystemet.

Jag tycker att det är viktigt med ett pensionssystem baserat på en bred överenskommelse. Det viktigaste vi kan ge pensionärerna är långsiktighet och stabilitet. Vi driver denna fråga inom ramen för Pensionsgruppen. Höj inbetalningarna! Jag tror att de flesta inser att det är helt nödvändigt. Höj inbetalningarna till pensionssystemet så att alla kan få motsvarande 70 procent av sin lön i pension.

Anf. 15 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Vi delar uppfattningen, och vi tycker att inbetalningarna ska höjas mer än vad regeringen föreslår.

Trygghetspensionen är ett krav som kom från Vänsterpartiet, och regeringen har tillmötesgått kravet, det vill säga att man ska kunna gå ned i arbetstid vid en lägre ålder än vid den höjda pensionsåldern 67–68 år.

Statsministern talar mycket om höjningar, men det handlar om en höjning på 10 kronor, 14 kronor eller 200 kronor för grundpensionen under mandatperioden. Det är för lite pengar.

Varför har regeringen inte bara höjt med de dryga 1 000 kronor som Vänsterpartiet föreslog för dem med lägst pensioner? Det hade inte kostat särskilt mycket. Det är många som inte vet att det inte hade kostat särskilt mycket. Många av de förändringar som regeringen föreslår, som i grunden är mycket ineffektiva, kostar mer än att bara genomföra denna reform.

Sverige har störst antal fattigpensionärer. Varför går inte regeringen fram med detta?

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Nooshi Dadgostar vill ändå lyssna. Jag sa att en ensamstående kvinnlig pensionär, som får genomsnittspensionen för kvinnor på 12 000 kronor, har fått 2 000 kronor mer i månaden. Det är inte 10 kronor eller 30 kronor. Det är alltså 2 000 kronor mer i månaden.

Vi har gjort detta i den takten att vi har sett till att stärka dem som har de lägsta pensionerna med hjälp av skattesänkningar och höjningen av grundpensionen liksom höjningen av bostadstillägget. Det ger betydligt mer pengar.

Vi måste gå vidare med vårt pensionssystem eftersom det inte duger än. Vi måste se till att ha en säkrare, tryggare och bättre pension. Jag är övertygad om att den bästa förutsättningen för att pensionen ska bli trygg och långsiktig är att arbetet sker inom ramen för samarbetet i Pensionsgruppen. Det är där de långsiktiga spelreglerna ska tas fram. De andra partierna kommer att se att inbetalningarna till pensionssystemet behöver fyllas på. Det gör det ekonomiskt långsiktigt hållbart.

Missfirmelse mot tjänsteman

Anf. 17 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Poliser blir i dag utsatta för allt grövre påhopp när de är ute och gör sitt jobb. I den gangsterkultur som har brett ut sig på vissa platser i Sverige ses det nästan som en tävling att bete sig så respektlöst som möjligt mot poliser. Poliser förväntas tåla nästan vad som helst som inte är direkta hot. Kvinnliga poliser kallas för hora. Detta sker pass ut och pass in. Andra okvädingsord och könsord är vardag för de poliser som är satta att garantera vår trygghet. Detta filmas och används sedan som marknadsföring av gängen.

Problemet finns även på andra platser, till exempel i skolan, riktat mot socialtjänstpersonal och annan personal i myndigheter som arbetar med känsliga frågor. Samhället har blivit råare.

Därför anser vi kristdemokrater att brottet missfirmelse mot tjänsteman ska återinföras. Den som begår missfirmelse ska kunna dömas och, om behov finns, omhändertas tillfälligt om man inte avlägsnar sig från platsen.

Polisens arbetsmiljö har sannolikt aldrig varit sämre än i dag. Att dagligen bli utsatt för dessa glåpord och kränkningar är fysiskt och psykiskt oerhört jobbigt. Det bidrar till att poliser tvekar om det är värt att fortsätta med sitt jobb och att bilden av polisyrket som osäkert förstärks.

Vi menar att ett återinförande av brottet missfirmelse mot tjänsteman vore ett viktigt steg för att poliser ska få en trygg arbetsmiljö. Instämmer statsministern i detta, eller tycker han att dagens lagstiftning är tillräcklig?

Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Låt mig först understryka att jag känner avsky för människor som uttrycker sig så mot polisen, angriper polisen verbalt, attackerar och förolämpar dem. Vi har en fantastiskt bra poliskår i vårt land. De som tar det uppdraget för vår demokratis räkning förtjänar uppskattning och naturligtvis inte den typen av angrepp.

Lagstiftningen togs bort för många år sedan, men medarbetarskyddet och en säker arbetsmiljö ligger naturligtvis högt på agendan för regeringen och berörda myndigheter liksom deras arbetstagarorganisationer.

Det finns några viktiga saker att göra, och arbete pågår. Bland annat behöver poliserna bli fler. Det är i sig en trygghet att ha flera kollegor runt om sig, och man kommer närmare medborgarna. Just nu är vi väl över hälften för att nå målet om 10 000 fler polisanställda, alltså inte bara poliser. Fler poliser utbildas. Polisen anser själv att det ger trygghet. Detta räcker i och för sig inte i fråga om verbala angrepp. Det är därför det pågår ett arbete i fråga om straffskärpningar för brottet våld mot polis och dessutom i fråga om huruvida poliser kan få utökad rätt till kränkningsersättning. Det arbetet är på gång.

Svaret på Andreas Carlsons fråga är att jag här och nu inte kan säga att det blir exakt den lagstiftning som Kristdemokraterna har föreslagit, men vi ser över frågan eftersom poliserna inte ska behöva möta dessa situationer utan i stället känna en större trygghet i sitt arbete.

Anf. 19 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Det är statsministerns sista frågestund, så jag väljer att tolka svaret mycket positivt som att man inte stänger dörren för detta.

Jag vill också understryka att jag definitivt delar den avsky som statsministern ger uttryck för mot dem som betar sig på det här sättet. Jag instämmer i att poliskåren gör ett fantastiskt bra arbete och definitivt förtjänar bättre. Jag hoppas att vi kan få stöd för förslaget att återinföra brottet missfirmelse mot tjänsteman.

Eftersom det är sista frågestunden med statsministern, herr talman, vill jag också passa på att tacka statsministern. Vi har ju haft några debatter och frågestunder. Det här är sista gången statsministern är här, herr talman, så jag vill tacka och önska statsministern allt gott i framtiden.

Vi delar ju idrottsintresset, inte minst, och kanske får jag möjligheten att bjuda med statsministern på en innebandymatch. Det är faktiskt Sveriges största inomhusidrott. Detta säger jag inte bara för att Mullsjö nu leder serien i högsta ligan.

Tack så mycket och välkommen på innebandy, statsministern!

Anf. 20 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Vi verkar som sagt vara överens om inriktningen. Det exakta lagförslaget ska jag inte uttala mig om. Men vi måste naturligtvis minska de här angreppen, verbalt och vad det nu kan vara, mot poliser. Det borde vi kunna hitta någon lösning på.

Jag tackar för Andreas Carlsons vänliga ord. Jag går gärna på innebandymatch – om det innebär att jag inte behöver spela utan kan få titta i lugn och ro. Då kan jag tänka mig att gå med. Annars känner jag att skaderisken kanske är lite för hög. Jag går gärna med och tittar på innebandy; det gör jag.
(Applåder)

Prot. 2021/22:23
28 oktober

Statsministerns
frågestund

Tryggheten i skolan

Anf. 21 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Skolan är ju nästan svaret på allt. Det är faktiskt svaret på en hel del av det som diskuterats hittills i kammaren i dag. Jag ser den i alla fall som svaret på frågan om människors frihet, Sveriges framtid och ett civiliserat samhälle.

Sedan ska ju inte skolan stå för allt detta, utan det är annat som också måste levereras. Men vi vet att om elever går ut gymnasieskolan faller riskerna drastiskt för kriminalitet, missbruk, antisocialt beteende, arbetslöshet och att man står och käftar och ofredar och missfirar polisen.

Dessutom är skolan grunden för våra gröna innovationer, svenskt företagande och vår möjlighet att göra gott i världen.

Jag vet att statsministern precis som jag själv har haft några av sina absolut bästa besök i sin politiska roll på skolor. Det är ju på skolorna man möter kunskapstörstande elever som sitter och tar till sig av matematikens mysterier eller svenska språkets stora möjligheter. Det är där man möter barn och elever i alla åldrar i klassrum som förhoppningsvis fylls av kunskapsglädje.

Vi har ofta debatterat i kammaren mellan Liberalerna och Socialdemokraterna frågor om betyg och pedagogik och ämnessammansättning på olika gymnasielinjer. Där har vi ibland tyckt olika, men vi har ofta tyckt lika om vikten av ordning och reda och en trygg arbetsmiljö.

Det är sorgligt att se den rapport som Lärarförbundet nu har släppt. Den handlar om lärarnas utsatthet för hot och våld i skolväsendet. Rapportens titel är – ursäkta, herr talman – *"Håll käften kärring"*. Den är talande för innehållet, då rapporten handlar om att många lärare möter fysiskt våld och återkommande verbalt våld.

Min fråga till statsministern, så här i slutet av hans statsministerkarriär, är vad han tycker att regeringen ska vidta för åtgärder för att öka tryggheten och lugnet i den svenska skolan.

Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Ja, skolan är precis så viktig som Johan Pehrson beskriver. Och det är sant att jag har haft några av mina absolut bästa besök i skolan. Man får otroligt mycket energi av det.

Det första är det generella. Vi har nu höjt nivån på anslagen till skolan rejält. Vi har lite över 30 000 fler anställda i svensk skola. Det betyder mycket att vi har fler vuxna i skolan. Lärarna ska också kunna bli avlastade arbetsuppgifter som de absolut inte behöver göra.

Vi måste också ha jämlikhet i skolan. Vi ser nu att kunskapsresultaten sakta men säkert går uppåt. Det är inte tillräckligt, men det går åt rätt håll, så vi måste fortsätta detta arbete. Jämlikheten är nästa. Jag menar att det hör ihop – en mer jämlik skola kommer också att skapa bättre skolresultat

för helheten. Vi har en för ojämlig skola. Vi har en gång haft en skola som var bäst i världen sett till kunskapsresultat och jämlikast. Vi måste tillbaka dit.

Därav menar vi att det är viktigt att stoppa vinstuttagen i skolan och att vi måste få ordning på kösystemet, som helt enkelt inte fungerar.

Konkret när det gäller ordning och reda är det arbetet redan igång. Vi funderar gärna på fler åtgärder, till exempel det vi har utrett och vill införa: mobilförbud. Man börjar i den änden. Det är inte normalt att ha telefon med sig. Ska man ha det ska man ha resonerat om det på skolan och kommit fram till att det är bra, kanske av någon pedagogisk anledning; vad vet jag.

Det andra är att vuxna måste få säga ifrån riktigt i skolan utan att bli anklagade och vara rädda att själva bli åtalade eller vad man nu kan bli. De vuxna, lärarna, måste ha och känna att de har samhällets mandat i ryggen att kunna agera med fasthet i klassrummet för att de situationerna inte ska uppstå.

Anf. 23 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Statsministern låter som värsta liberalen här; det gläder mig. Man ska jaga mobiltelefoner och ha ordning och reda, och – hör och häpna – lärare ska få se till att ungar inte springer runt och leker i träslöjdssalen och ramlar in i svarven. Det är ju jättebra. Men jag tror att vi också måste vara noga med att göra mer förebyggande.

Jag delar statsministerns uppfattning att vi måste ha en mer jämlik skola. Därför är det ett otroligt glädjande exempel att Liberalerna i Göteborg nu har lyckats stänga ned en av de konstigaste skolorna. Vi har sett till att det inte betalats ut några pengar och försökt dra in tillståndet, och nu har vi till slut fått rätt av Skolinspektionen. Men det här måste vi skärpa till. Vi liberaler står upp för fria skolor, men vi kan ju inte ha helt stolliga fria skolor som i praktiken bara levererar elände.

Språket är centralt. Vi vill se tidigare och tydligare språksatsningar. De 14 miljarderna i vårt budgetalternativ är till för att fler ska klara skolan, för det är vår framtid.

Anf. 24 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Ja, precis, jag har ingen annan uppfattning – språket är centralt, och det är därför vi eventuellt skjuter till resurser för att ge fler möjligheter att utveckla språket.

Det här tycker jag i och för sig hör till själva integrationsarbetet också. Mycket tidigare språkinsatser införs nu så att de som kommer till Sverige får utbildning i svenska språket tidigare. Det är helt avgörande.

Men det är också så att skolorna måste få mer jämlika förutsättningar. Vi har för stora skillnader mellan skolor. Skolan i allmänhet är fortfarande bra, men vi har skolor som har rejäla problem. Det är därför vi skjuter till mer resurser till de skolor som behöver mer resurser. Det är också därför vi i framtiden kommer att behöva komma bort från att skolpeng betalas ut lika när vi vet att kommunala skolor de facto har ett tyngre uppdrag än friskolor har. Då måste kommunala skolor faktiskt också få mer anslag än friskolorna.

Anf. 25 HELENE BJÖRKLUND (S):

Herr talman! Jag vill också börja med att tacka statsministern för all den tid han lagt på frågestunderna här och alla svar han levererat på våra frågor.

Jag vill också tacka statsministern för det fina initiativet med Malmö internationella forum för hågkomsten av Förintelsen och bekämpande av antisemitism, som hölls tidigare den här hösten. Det är en viktig signal till andra stater, till de överlevande och inte minst till kommande generationer.

Min fråga till statsministern är om det planeras någon uppföljning på den här konferensen. Kommer den att bli årligt återkommande, eller planeras det andra aktiviteter så att det här inte blir eller uppfattas som en engångsgrej?

Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag är glad för frågan, för det är oerhört viktigt i just den här tiden att vi samlas kring bekämpandet av antisemitism och kring att främja judiskt liv i Sverige och i hela världen. Det behövs nu mer än någonsin.

Det var 74 delegationer som samlades i Malmö. Det var länder, organisationer och företag. De visade därmed konkreta åtaganden, för det var själva poängen – kom nu inte bara och säg vackra ord, utan säg vad vi ska göra tillsammans och dela på det ansvaret!

För att nämna bara några exempel har Google satt av 5 miljoner euro till åtgärder mot antisemitism. Nederländerna åtog sig att kriminalisera förnekandet av folkmord, och Sverige åtog sig – bland annat, ska jag säga – att ta fram en strategi för att främja judiskt liv i Sverige. Andra aktörer tar också sitt ansvar.

Vi kommer att följa upp detta inom ramen för IHRA. Där är Sverige ordförande, så vi har alla möjligheter att göra detta nu.

En rättvis klimatomställning

Anf. 27 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Världen är orättvis. Även om livskvaliteten förbättrats för många i alla delar av världen är verkligheten för människor fortfarande brutalt orättvis. Den globala ojämlikheten skenar. Kvinnors rättigheter utmanas. Främlingsfientliga, högnationalistiska och rasistiska krafter tar makt i beslutande församlingar i världens länder.

Även om alla världens medborgare kommer att drabbas negativt av den nu skenande klimatkrisen måste vi förstå att alla inte kommer att drabbas lika mycket, lika hårt eller lika snart.

Under delar av 1900-talet har Sverige försökt ta ett internationellt solidariskt ledarskap för att motverka världens orättvisor. Jag vill i dag fråga hur statsministern planerar att använda sin närvaro på klimattoppmötet i Glasgow för att säkerställa en rättvis klimatomställning.

Statsministerns
frågestund

Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det är tre saker som jag tycker är viktiga i det budskap som jag har med mig. Jag kommer att leverera det både i plenum och vid bilaterala möten.

Det första är att vi måste stå upp för 1,5-gradersmålet. Det är det vi måste försvara och rädda.

Det andra gäller de nationella åtagandena, alltså den mekanism som infördes i Parisavtalet. Där ska vi se till att vi hela tiden skärper våra åtaganden med tiden; det måste vi alla hjälpas åt att göra. Där har vi mycket mer att göra.

Det tredje är finansieringen. Där var beskedet från svensk sida redan när vi träffades i New York för några veckor sedan att det fattas 20 miljarder dollar för att komma upp till de utlovade 100 miljarderna – det är ett gammalt löfte. Nu är det bara att göra matten och se till att vi senast i Glasgow, men helst före, kan säga att vi har klarat de 100 miljarderna. Det är faktiskt inte svårt. Detta är så viktigt för att rädda vår planet och hålla oss under 1,5 grader.

Regelverket för arbetskraftsinvandring

Anf. 29 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen är oerhört viktig för Sverige. Men är det rimligt att över 2 000 personer kommer från andra sidan jorden för att jobba här inom städ, på snabbmatsrestauranger och som tidningsutbärare? Är det rimligt att människor och skattebetalarnas pengar utnyttjas för organiserad brottslighet? Jag tycker inte det.

Vi moderater föreslår därför att bara de som tjänar minst 27 500 i månaden ska få komma hit från tredjeland för att arbeta och att man helt stoppar arbetskraftsinvandring till personlig assistans.

I inlägg av socialdemokrater på landets debattsidor brukar det låta ungefär likadant – man vill också stoppa fusk. Men i regeringsställning har man snarare gått på Miljöpartiets liberaliseringar. Om Socialdemokraterna bara driver sin egen politik tror jag alltså att det finns väldigt goda förutsättningar för att strama åt regelverket. Därför undrar jag naturligtvis: Tar Socialdemokraterna vår utsträckta hand?

Avslutningsvis, herr talman, vill även jag tacka statsministern för hans insatser och önska ett riktigt varmt lycka till i framtiden!

Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Vi vet att vi kommer att behöva människor från andra länder som kommer hit och arbetar på vår arbetsmarknad, för vi har brist på vissa professioner och kompetenser. Jag tror att det i grund och botten är positivt.

Men det är inte positivt när människor inte litar på att det bara rör sig om professioner och kompetenser som vi faktiskt behöver. Därför är det, menar jag, tid att se över om vi har rätt regler för arbetskraftsinvandringen. Någon annan än jag får nog fundera vidare på hur det i så fall ska ske.

En grundplatta är dock att vi både tar emot människor som behöver skydd och själva behöver hjälp av människor från andra länder. Men då ska befolkningen också känna att detta fungerar och är ett system som tillför landet något.

Anf. 31 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Herr talman! Statsministern företräder som bekant en S-ledd regering, och Socialdemokraterna har i otaliga valrörelser utlovat höjda pensioner och allehanda satsningar på pensionärer. Det är ett valfläsk som efter valdagen ompaketerats och stoppats undan fram till nästa gång det varit dags för röstfiske. Men nog om det.

Pensionsgruppen, där endast sex partier ingår och inte mitt eget, har till slut åtminstone kommit överens om en höjning av pensionerna. Detta blev för många faktiskt inget annat än ett rent hån – inte ens 20 kronor extra för en del.

Skattebetalarnas pengar hanteras som mäster skräddare i den gamla folksagan hanterar tyget, och i slutänden bidde den utlovade pensionshöjningen nästan ingenting. Jag vill därför fråga statsministern: Varför vill regeringen hålla fast vid Pensionsgruppen när den inte lyckats prestera bättre än så här?

Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Först får vi rätta till verklighetsbeskrivningen lite grann. Skatten har sänkts för pensionärerna. Den orättvisa högre skatt som pensionärerna fick betala efter jobbskatteavdragen, som jag tror att flera borgerliga partier fortfarande vill ha mer av, även Sverigedemokraterna, tycker vi är fel. Det är fel att pensionärer betalar högre skatt.

Vi har höjt grundpensionen, och vi har höjt bostadstillägget två gånger. Vi har infört en tilläggspension, en trygghetspension. Vi har gjort det mindre kostsamt för pensionärerna att gå till tandvården. Detsamma gäller öppenvården för dem som är över 85.

Vi kommer att behöva fortsätta, men pensionssystemet som sådant måste vara stabilt och långsiktigt. Där vet vi inte riktigt. Från Sverigedemokraterna kan det låta positivt ena gången, men det är svårt att riktigt veta var de står. Vi behöver ett långsiktigt, stabilt pensionssystem, och vår uppmaning till de andra partierna i Pensionsgruppen är: Låt oss se till att höja avgiften! Där tar vi det avgörande steget.

EU och den svenska skogen

Anf. 33 PER ÅSLING (C):

Herr talman och statsministern! Jag vill lyfta skogsnäringen utifrån den politiska debatt som förs och de förslag som läggs fram i Bryssel. Jag har noterat att statsministern har sagt att skogspolitik ska vara en nationell angelägenhet. Jag tycker att det är riktigt positivt och välkomnar det ställningstagandet.

Samtidigt ställer sig Sverige inte bakom agerandet från andra skogsländer, till exempel Tyskland och Frankrike, i Bryssel. Det är fråga om att, som kutym är, via brev och på andra kraftfulla sätt protestera mot det man tycker är fel.

Jag vill därför fråga statsministern: Varför agerar inte regeringen mer kraftfullt mot alla de EU-förslag som kommer, som slår undan benen för

*Statsministerns
frågestund*

jobben, landsbygden, klimatet och självbestämmandet i fråga om den svenska skogspolitiken?

Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jo, det gör vi. Vi är väldigt tydliga gentemot kommissionen, Europeiska rådet, rådet och alla andra när det gäller just skogspolitiken. Vi har en rikedom i vårt land, och vårt budskap till de andra länderna är att de inte ska använda det som en kolsänka och en ursäkt för att slippa göra det de behöver göra för att få ned utsläppen.

Jag menar att vi har alla möjligheter att med de 3,5 miljarderna skogskubikmeter i vår förmögenhet klara det vi ska göra både på klimatområdet och för miljön och den biologiska mångfalden – utveckla biobränslen och vad det är vi behöver göra. Det är precis det som är budskapet.

Jag har själv suttit med både Europeiska rådets och kommissionens ordförande med detta budskap. Gå nu inte in för mycket i detalj på vad vi behöver göra! Att vi ska ha en gemensam syn på skog, klimat och miljö tycker jag är rätt. Men gå inte in i detalj och förstör vårt fina skogsbruk – det har varit och är budskapet till EU.

Nato och Sveriges alliansfrihet

Anf. 35 HANNA GUNNARSSON (V):

Herr talman! Jag vill fråga statsministern om Sveriges relation till Nato. Natos generalsekreterare har precis besökt Sverige och även varit här i riksdagen på möte. Detta är en del i en lång rad möten och övningar mellan Sverige och Natoländer och Nato som organisation. Vi är med i många staber, och vi anpassar vårt arbete till Natos organisation.

Vänsterpartiet tycker såklart att detta är väldigt problematiskt, för att inte säga väldigt dåligt, eftersom vi hävdar att vår militära alliansfrihet har tjänat oss väl, liksom vår rätt och vår möjlighet att som land fatta våra egna, självständiga beslut om försvars- och säkerhetspolitik. Vi ser också att Nato har en del interna problem, till exempel med Turkiet som medlemsland.

Jag undrar därför hur statsministern ser på vår militära alliansfrihet i relation till våra närmanden till Nato.

Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Den kvarstår, och det brukar jag få debattera med andra här. Det finns en besvikelse över att den faktiskt kvarstår. Men jag tycker att det är viktigt.

Det är viktigt att vi ökar vår försvarsförmåga. Det har vi gjort sedan vår regering tillträdde, och med det som nu är planerat till 2025 ökar anslaget till försvaret med 85 procent. Vi ökar vår försvarsförmåga rejält.

Vi har därutöver ett starkt bilateralt avtal med Finland, det starkaste hittills, och det visar också gentemot omvärlden att vi tar ansvar för vårt närområde. Vi har samarbete inom Nordefco, ett bilateralt avtal med Tyskland och ett bilateralt avtal med UK. Vi har ett avtal också med Nato, ett partnerskap med Nato, men det bygger just på att vi inte är medlemmar. Detta respekterar Nato. Man ser att vi kan utveckla försvarsförmågan, och det har vi nytta av.

Svensk försvarsförmåga stärks av detta, men samtidigt är vi fortfarande alliansfria och inte medlemmar. Det vet Nato om, och det har också generalsekreteraren bekräftat för mig personligen.

Prot. 2021/22:23
28 oktober

Tillgången till el

*Statsministerns
frågestund*

Anf. 37 CAMILLA BRODIN (KD):

Herr talman! Elpriserna i Sverige skenar, framför allt i södra Sverige, där priserna sätter nya dystra rekord. Nu ser vi verkligheten, och en av anledningarna är att Ringhals tvingades fasa ut två reaktorer i förtid. Nu är det brist på planerbar, stabil och leveranssäker el.

Vi kristdemokrater varnade tydligt för konsekvenserna av nedläggningen. Dock påstår regeringen att Sverige inte har någon elbrist. För mindre än två veckor sedan sa energiminister Anders Ygeman att Sverige inte svettas i så hög grad som övriga Europa.

Än så länge är det bara höst. Prognoserna pekar på en jobbig vinter för hushållen och för industrin.

Menar verkligen statsministern att han inte ångrar något under sina år vid makten med tanke på dagens elsituation, som faktiskt hade kunnat undvikas?

Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Bara några veckor före den enormt starka prisuppgången – vi har en prisuppgång, och det är ett problem – hade vi negativa elpriser: Vi fick betalt. Det kan inte ha hänt något så dramatiskt på två veckor i svensk energiförsörjning. Faktum är att vi har ett överskott som motsvarar ungefär 25 terawattimmar.

Med detta sagt måste vi förstås vid varje givet tillfälle ha tillräckligt med el, men vi har alltså ett överskott. Det är inte många länder som har det. Det som har hänt nu handlar om naturgaspriserna. Det är de som pressar upp elpriserna, och det slår också mot Sverige, framför allt de södra delarna. Det är för att vi är uppkopplade mot hela Europa.

Det här föranleder att man måste se till att hela den europeiska energimarknaden fungerar bättre. Detta var också mitt budskap när vi träffades i Europeiska rådet. Hela EU måste se över att vi har tillräckligt med produktion och överföring och att vi kan lagra på ett sådant sätt att vi slipper de stora upp- och nedgångarna.

Erkännande av seyfo

Anf. 39 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! I april 2014 var jag och Stefan Löfven på Assyriska Föreningen i Södertälje. Där lovade den dåvarande statsministerkandidaten att han minsann skulle se till att erkänna folkmordet seyfo om han kom till makten.

Han kom till makten. Jag hade många debatter med Margot Wallström, som då var utrikesminister. Våren 2015 tog hon tag i mig vid en av kammarens dörrar efter en debatt och sa: Robert Hannah, vi kommer att erkänna. Vi ska bara ha en liten utredning först som vi ska tillsätta. Sedan lovar jag dig att det kommer ett erkännande.

Ett halvår senare kom flyktingkrisen, och det blev tyst. Socialdemokraterna började vara tysta i den här frågan. Helt plötsligt var det inte längre en möjlighet att erkänna folkmordet.

Det är helt uppenbart för mig, herr talman, att statsminister Stefan Löfven gick Turkiets ärenden. Sju EU-länder erkänner på något sätt folkmordet seyfo.

Stefan Löfven gör mycket för att minnas antisemitismen och Förintelsen. Men det här är någonting som statsministern borde ångra. Har statsministern modet att som sista åtgärd faktiskt erkänna seyfo på något sätt? Sverige kunde i vart fall skicka en representant till Jerevan vartannat år, som Nederländerna gör.

Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Jag accepterar inte en anklagelse om att jag går Turkiets ärenden.

Det är helt riktigt att jag när jag var i opposition sa att eftersom riksdagen hade uttryckt att det borde ske ett erkännande tyckte jag också att vi skulle göra det i regeringsställning. Men den utredning som de facto tillstattes problematiserade ganska rejält kring att en regering skulle uttala vad som är folkmord eller inte.

Vi är helt överens om det fruktansvärda som hände. Det var runt 1 miljon människor som de facto fick sätta livet till. Det ger vi uttryck för, och det måste vi fortsätta göra. Vi måste också arbeta för den försoning som måste ske här. Man kan kanske inte läka sår, för de kommer aldrig att kunna läka, men man måste ändå en gång komma till ett mer normalt tillstånd.

Men att anklaga mig för att gå Turkiets ärenden betackar jag mig för. Vi står upp för det vi tror på. Det kommer vi att fortsätta göra. Vi kommer att fortsätta arbeta med den här frågan. Men när det gäller den juridiska definitionen är vi inte ända framme än.

Sveriges gröna omställning av industrin

Anf. 41 ISAK FROM (S):

Herr talman! Jag vill också börja med att tacka Stefan Löfven för hans stora insatser för Sverige. Men han ska göra nya insatser ganska snart.

Nu i veckan startar FN:s klimattoppmöte, som äger rum i Glasgow. En hållbar, trovärdig och långsiktig klimatomställning är helt avgörande. Industrins gröna omställning är ett helt avgörande pussel för att man ska få till detta. Vi måste hålla utsläppen nere samtidigt som vi skapar nya jobb som vi kan leva av.

Det finns många fina exempel, inte minst i norra Sverige, där industrin går före och ligger i framkant i klimatomställningen.

Min fråga till statsministern blir: Vad tror statsministern att andra länder kan lära sig av Sveriges nu pågående gröna industriomställning, och vilka frågor och förslag tar statsministern med sig till klimattoppmötet i Glasgow?

Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det allra viktigaste på klimattoppmötet är att vi får en samsyn om behovet av att hålla oss under 1,5 grader.

Jag tror att vi är inne i ett paradigmskifte, ett positivt sådant, där vi inte minst i Isak Froms hemtrakter – och även längre upp i landet och längre ned i landet – kan visa på hur nyindustrialiseringen är en del i hela klimatomställningen. Nu kan vi successivt börja visa att det är där de nya jobben och den framtida välfärden finns.

Ju fler sådana bevis vi kan lägga fram, desto fler kommer att bli övertygade om att det är så man ska göra. Det har under lång tid funnits en rädsla och en tvehågsenhet inför vad klimatomställningen innebär.

Fossilfritt stål, batterifabriker och allt annat som Sverige nu kan visa upp tror jag säkert kommer att bidra till att fler ställer upp och säger: Nu måste vi faktiskt öka takten här och se till att hålla 1,5 grader.

Barnfattigdomen

Anf. 43 VIKTOR WÄRNICK (M):

Herr talman! I en ny rapport från Rädda Barnen framkommer att den relativa barnfattigdomen i Sverige nu ligger på 20 procent, att jämföra med 13 procent år 2013. Rapporten visar att barn med minst en förälder född utomlands löper betydligt högre risk att växa upp i socioekonomisk utsatthet jämfört med barn som har svenskfödda föräldrar.

Den största klyftan i hela EU finns här i Sverige. En alltför hög invandring kombinerat med en misslyckad integration riskerar nu att försätta en hel generation barn i utanförskap med allt vad det innebär.

Herr talman! Under statsministerns tid vid makten har barnfattigdomen alltså ökat, och nu lever vart femte barn i Sverige i relativ fattigdom.

Man kan ha synpunkter på det relativa fattigdomsmåttet, men siffrorna talar sitt tydliga språk: Socialdemokraterna har misslyckats även här.

Min fråga är därför: När vi nu gör bokslut för regeringen Löfven, är statsministern nöjd med den utveckling som har skett under hans sju år vid makten?

Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det är viktigt att använda orden rätt och att välja rätt ord.

Barnfattigdomen har inte ökat. Det Viktor Wærnick är ute efter är den relativa fattigdomen.

I Sverige har vi till skillnad från många andra länder haft en hög uppgång i reallönerna, inte minst tack vare att vi har många i arbete och att vi har världens kanske bästa lönebildningsmodell. Då blir det tyvärr så att klyftorna ökar. Men det innebär inte att fler de facto har blivit fattigare. Statistiken måste genomlysas betydligt noggrannare innan man kan göra denna typ av uttalanden.

Det är ändå ett problem med klyftor. Men då går det inte att, som Moderaterna gör, dra ned på utbildningsmöjligheterna. Om människor ska komma i arbete måste det finnas fler utbildningsmöjligheter. Det kommer inte att hålla att man sänker a-kassan och drar ned på socialförsäkringssystemet. Det är den sämsta vägen att gå om man vill minska barnfattigdomen.

Anf. 45 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Herr talman! Stefan Löfvens regering skänkte bort 150 miljarder kronor till EU:s skuldfond. Han avser att skicka 52 miljarder i bistånd och 48 miljarder i medlemskapsavgift till EU nästa år.

Hundratals miljarder av svenska skattemedel har under hans tid vid makten skänkts bort till internationella organisationer och andra stater, i många fall med oklara syften eller utan mätbar effekt.

Hela Stefan Löfvens tid vid makten har karakteriserats av en naiv ambition att man ska få internationellt erkännande och kunna identifiera sig som en humanitär stormakt. Nu när han lämnar posten som statsminister har han gjort klart att nästa steg i karriären blir utanför landets gränser, kanske i någon av de organisationer som han gett miljarder av svenska skattemedel.

I vilken omfattning tror Stefan Löfven att hans givmildhet med våra skattemedel har krattat manegen för hans framtida karriär?

Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Den nivån på frågor är bara för bedrövlig. Vad vet du över huvud taget om detta? Jag kan säga till dig, Tobias Andersson: Jag har inga konkreta planer på vad jag ska göra. Jag tänker ta mig tid. Jag betackar mig för sådana spekulationer. Jag tänker faktiskt inte ens besvara frågan. Det är för låg nivå.

Folkbildningens framtid

Anf. 47 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S):

Herr talman! Folkbildningen är ett viktigt komplement till det formella utbildningssystemet. Den erbjuder möjlighet för människor att söka kunskap på sina egna villkor, och det är låga trösklar. För den som inte funnit sig till rätta i den vanliga skolan, den som aldrig gått i svensk skola eller den som vill söka sig till studier senare i livet ger folkbildningen nya chanser. Folkhögskolorna bidrar till att stärka och utveckla demokratin. De stärker människorna i att påverka sin livssituation.

Men i dagens politiska miljö finns ett öppet motstånd mot stora delar av studieförbundens verksamhet. Högerblocket i riksdagen föreslår kraftiga nedskärningar på studieförbund och folkhögskolor, och när de får makten i kommunerna sker ofta stora nedskärningar på folkbildningen och det fria föreningslivet.

Min fråga till statsministern är om regeringen ser detta hot och hur man tänker agera mot det.

Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Folkbildningen är faktiskt ett värn för vår demokrati och sammanhållningen i samhället. Och det frivilliga är en utgångspunkt i det. Detta är någonting som vi ska värna, och det är ett arbetssätt för lärande som jag högaktar. Det är en central del av hela vårt utbildningslandskap.

Den här regeringen tror på detta. Det är därför som vi satsar så mycket på fler folkhögskoleplatser, också inför 2022. Vi har gjort så hela tiden. Jag ska inte säga säkert hur mycket vi är uppe i, men det är en rejäl ökning av folkhögskoleplatser.

Det oppositionen gör, precis som sägs här, är stora nedskärningar på just folkbildningen. Det får dramatiska konsekvenser för dem som har stor nytta av det lärandet och de platserna. Därför ser vi med stor oro på det. Vi tänker fortsätta att försvara folkbildningen och folkhögskolorna, för de har hjälpt många människor att komma rätt.

En internationell konferens om hedersvåld

Anf. 49 AMINEH KAKABAVEH (-):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka dig, statsministern, för det sätt på vilket du har lyft frågor om hedersförtryck och religiös fundamentalism. Vi var några invandrarkvinnor som först lyfte frågan om moralpoliser i våra förorter. Vi fick hård kritik. Just därför var det viktigt att du sedan i dina regeringsförklaringar lyfte frågan och visade att den ska finnas i centrum för den politiska debatten.

Jag har också stor respekt för hur du visat att ett litet land kan gå i täten för det internationella arbetet mot antisemitism. Jag skulle vilja att regeringen på samma sätt tar initiativ till en internationell konferens om det globala arbetet mot hedersvåld, barnäktenskap, könsstympning och oskuldsnormer. Jag vill därför fråga statsministern: Vore inte ett löfte om detta ett bra sätt att lämna över stafettpippen till din efterträdare?

Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Det känns lockande, men jag ska inte ge mig på att lova för dem som kommer efter mig. Men det är ingen tvekan om att den frågan är oerhört viktig.

Jag har sagt flera gånger att jag har svårt att över huvud ta ordet hedersvåld i min mun, för jag tycker att det är så konstigt. Jag ser inget hedersamt med det över huvud taget. Men jag förstår naturligtvis begreppet. Det är därför som jag har jobbat strategiskt med detta sedan förra mandatperioden. Det är en del i strategin mot mäns våld mot kvinnor. Det är också därför som vi nu inför en speciell brottsrubrik och har gjort det olagligt att föra ut till exempel barn för tvångsgifte och könsstympning.

Vi måste fortsätta arbetet. Låt oss återkomma till om det ska bli någon internationell konferens eller inte, men arbetet mot hedersvåldet måste fortsätta. Hedersvåldet hör inte hemma i vårt land.

Den svenska livsmedelsproduktionen

Anf. 51 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Statsministern visade i somras vid regeringsombildningen att jordbruket inte står högt i kurs för regeringen. Även om man gav frågorna till en annan minister, som nu håller på att frånträda, får man inte visa ett sådant otroligt oengagemang i det som faktiskt håller på att hända just nu med svenskt jordbruk.

Det är drivmedelspriser som rusar, växtnäringsspriser som rusar och växtskyddsmedelspriser som rusar. Det finns till och med onda tungor som säger att vi inte kommer att så på alla jordar i Sverige under våren som kommer. Det är otroligt negativt för livsmedelsförsörjningen och för beredskapen men också när det gäller att uppnå målen i livsmedelsstrategin.

Det ser otroligt mörkt ut när det gäller att statsministern nu efter sin gärning ska kunna åtnjuta bra svenska livsmedel. Därför undrar jag: Varför visar inte regeringen ett större engagemang i den livsmedelsproduktion som nu är på väg in i en kanske större kris än den vi såg vid torkan 2018?

Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Drivmedelspriserna är inte kopplade direkt till hur Regeringskansliet är organiserat, utan det har andra orsaker. Det finns en landsbygdsminister i regeringen. Det har det funnits hela tiden, och det ska finnas. Nästa statsminister får avgöra exakt hur det ska organiseras, men detta har inget med drivmedelspriserna att göra. Det är andra orsaker som ligger bakom det.

Den regering jag leder har sett till att stärka just denna politik genom att se över hela vår livsmedelskedja. Hur ska vi stärka den? Hur ska vi få mer produktion? Vi producerar och exporterar mer nu. Jag tror att vi kan göra ännu mer för att andra länder ska få del av våra kulinariska rätter och produkter. Men det är en riktig strategi för hela livsmedelskedjan.

Vi får attackera drivmedelspriserna i sig – det måste vi göra. Men vi har en stark strategi för livsmedelsproduktion i Sverige.

Malmö och statsministerns eftermäle

Anf. 53 NORIA MANOUCHI (M):

Herr talman! Malmö är en stad som kämpar och sliter. Blod, svett och tårar är inget nytt för oss. Klanerna har funnits här länge, gängen ännu längre. Förr mördade de med kniv. Nu gör de det med bomber och automatvapen – en oskyldig här och där, barn, mammor, gravida. Samtidigt har vi en arbetslöshet som äter upp vår gemensamma välfärd. Tusentals barn lämnar våra skolor utan att ha fått en ärlig chans.

Varje dag i sju år har vår verklighet stirrat statsministern i ögonen, och statsministern har aldrig vågat stirra tillbaka. Många prisar nu den insats som statsministern har gjort, men priset för Malmöborna har varit högt.

Jag undrar nu, herr talman, om Stefan Löfven kan hävda att han är en statsminister som avgår stolt men inte nöjd.

Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Ja, det ligger nog rätt nära det. Vi gör väldigt mycket bra i vårt land, men det är klart att vi inte är nöjda. Det kan vi inte vara. Vi har för hög brottslighet i vårt land. Vi har för hög gängkriminalitet. Det är en verklighet som har byggts på under rätt många år. Det är ett faktum.

När vissa partiledare säger – jag tror till och med att Manouchis egen partiledare har sagt det – att det nog kommer att ta 20 år att åtgärda detta tycker jag i och för sig att det är en lite för dålig ambition. Man måste kunna komma fram snabbare. Men det säger något om hur lång utvecklingsperioden är. Vi har sett en lång tid i Sverige med ökade klyftor och

där utanförskapsområden har fått växa till sig med för hög arbetslöshet. Men vi har också sett en skola som inte har varit tillräckligt jämlik – den är delvis driven av det marknadsexperiment som den borgerliga regeringen införde 1991–1994. Det bidrar också. Låt oss se helheten!

Vi måste se till att ta gängkriminaliteten på allvar. Det gör vi, och det kommer vi att fortsätta att göra.

(TALMANNEN: Då tror jag att statsministern också vill säga några avslutande ord.)

Herr talman! Den sista frågan är besvarad, och därmed är det dags för mig att lämna denna talarstol för sista gången. Låt mig helt kort säga att jag har tillmätt besöken här i kammaren stor betydelse och stor vikt. Att förbereda sig inför en frågestund eller andra framträdanden i kammaren har, kan jag säga, tagit en inte obetydlig del av tiden. Och så ska det vara, för detta är centrum för demokratin i vårt land, både för debatten, för besluten och för demokratin.

Att adressera talmannen och riksdagens ledamöter, som är folkets främsta företrädare, är något högtidligt för mig. Detta vill jag att ledamöterna ska veta om. Jag har fått göra det flera gånger under de här åren. Vid 40 tillfällen har jag stått här i kammaren för att lämna rapporter efter Europeiska rådets möten. Vid 25 tillfällen har jag deltagit i debatter, oftast med de andra partiledarna. Åtta gånger har jag läst upp regeringsförklaringen. I dag genomför jag den 36:e frågestunden här i riksdagen, och alla de 36 gångerna har jag gjort det med nöje.

Vi upplever nu en period i svensk demokrati där de parlamentariska förhållandena är mer oklara än på länge, mer än de var på 80-, 90- och 00-talen. Regeringsbildningen tar längre tid, och budgetprocesserna är krångligare och knöligare. Den osäkerhet som detta för med sig kan vara utmanande, men en fördel är samtidigt att demokratins principer och mekanismer blir oerhört tydliga. Det är här inne, i riksdagens kammare, som de beslut som formar vårt lands framtid fattas, och då är ledamöternas engagemang helt avgörande för att det ska fungera. Och det gör det.

Vi ska också komma ihåg – detta vill jag ha sagt: Att det fungerar här i riksdagen beror på en fantastisk professionalism som riksdagens anställda visar. Jag vill gärna rikta mig till alla som arbetar med att möjliggöra riksdagens arbete. Jag tänker på säkerheten, lokalvården, föredragande i utskottet, kammarkansliets personal och riksdagens restaurang – ni känner dem mer än vad jag gör. Även där vill jag rikta ett varmt tack.

Nu lämnar jag denna talarstol för sista gången. Demokratin fortsätter med nya debatter, nya anföranden och nya frågestunder. Jag vill önska er alla – talmanspresidiet, självfallet, riksdagens ledamöter och alla anställda – allt gott inför framtiden. Tack ska ni ha!
(Applåder)

Anf. 55 TALMANNEN:

Jag vill ta tillfället i akt att tacka statsministern för denna och många andra frågestunder och debatter och annan närvaro i riksdagen. Jag har också lite statistik som illustrerar att det inte är lite: Statsministern hade före denna frågestund talat här i kammaren i 53 timmar, 55 minuter och

4 sekunder under sammanlagt 2 118 inlägg. Det är en insats i demokratins tjänst som är värd att respektera.

Jag vill också passa på att tacka statsministern för gott samarbete och önska allt gott i framtiden. Varmt tack också till Statsrådsberedningen och dess medarbetare för ett gott samarbete!
(Applåder)

Statsministerns frågestund var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.13 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 15.20, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 15.20.

§ 6 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

MJU10 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till revidering av LULUCF-regelverket

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU11 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en social klimatfond

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 7 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2021/22:26 Riskskatt för kreditinstitut

2021/22:52 Förstärkt skydd för väljare vid röstmottagning

§ 8 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 27 oktober

2021/22:81 Framtidsutsikterna för Sveriges bönder

av *Magnus Oscarsson* (KD)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2021/22:82 Avsaknaden av alkobommar i svenska hamnar
av *Thomas Morell* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

Prot. 2021/22:23
28 oktober

2021/22:83 En vägs slitageavgift
av *Jens Holm* (V)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 27 oktober

2021/22:263 Specialfastigheters förmåga
av *Johan Hultberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:264 Fungerande samhällsfunktioner och nästa generations mobilnät
av *Alexandra Anstrell* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:265 Stöd för att hålla EU:s yttre gränser
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:266 Konsekvenser av regeringens energipolitik
av *Björn Söder* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:267 Biträdande lektorer
av *Pia Steensland* (KD)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2021/22:268 Tillfälliga moduler
av *Larry Söder* (KD)
till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:269 Nya isbrytare
av *Jimmy Ståhl* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:270 Relationskunskap i skolan
av *Ebba Hermansson* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:271 Riksrevisionens rapport om isöb-brott
av *Ebba Hermansson* (SD)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:272 Relationerna mellan Israel och Palestina
av *Anders Österberg* (S)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:273 Förverkande av hyreskontrakt
av *Roger Hedlund* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:274 Sveriges möjlighet att påverka utvecklingen i Nicaragua
av *Mathias Tegnér* (S)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:275 Kalkyler för brobyggen

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:276 Israels terrorstämpling av palestinska organisationer

av *Håkan Svenneling* (V)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:277 Skurubron

av *Maria Stockhaus* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:278 Naturreservat på Gotland

av *Josef Fransson* (SD)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2021/22:279 En ny fast förbindelse över Öresund

av *Maria Stockhaus* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:280 Begränsning av familjekretsen

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:281 Rabatt vid historiskt hög invandring

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:282 Behov av ökade resurser vid vägkontroller

av *Thomas Morell* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:283 Specialinriktade program i gymnasieskolan

av *Roger Haddad* (L)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:284 Arbetsmarknadspolitiska insatser för personer med funktionsnedsättning

av *Roger Haddad* (L)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:285 Åtgärder för att stärka energigemenskaper

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:286 ANDTS-strategin

av *Helena Lindahl* (C)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:287 Snabbare och riktad utbyggnad av havsbaserad vindkraft

av *Niels Paarup-Petersen* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:288 Tolkjänster

av *Magnus Persson* (SD)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:289 Den svenska evakueringsinsatsen i Afghanistan

av *Björn Söder* (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:290 Våld mot äldre

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:291 Utökat stöd till mansjourer

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

Prot. 2021/22:23

28 oktober

2021/22:292 Genusteorier, informell kvotering och könlöshet

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:293 Samhällspåverkan till följd av våld i nära relationer

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:294 Kvinnojourers kompetens i fråga om hedersrelaterat våld och förtryck

av *Ann-Christine From Utterstedt* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 27 oktober

2021/22:141 Avverkning av skyddsvärda skogsområden

av *Elin Segerlind* (V)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2021/22:173 Barnskötares status och arbetsmiljö

av *Anders Österberg* (S)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:150 Ersättning till nämndmän

av *Boriana Åberg* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:179 Kriminalisering av deltagande i kriminella gäng

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:151 Föryngringen av fiskekåren

av *Magnus Oscarsson* (KD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:152 Insatser för att stärka turismen efter pandemins negativa effekter

av *Eric Palmqvist* (SD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:157 Den brittiska parlamentariska utredningen av pandemi-hanteringen

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:165 Svensk pandemihantering och norsk kritik

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:155 Cyberbrott mot företag

av *Magnus Stuart* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:154 Utvecklade och bredare finansieringsformer

av *Magnus Stuart* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:177 Visitationszoner

av *Johan Forssell* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:156 Dyslexi och nationella prov

av *Betty Malmberg* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:158 Höga hyreskostnader vid renovering

av *Mikael Eskilandersson* (SD)

till statsrådet Märta Stenevi (MP)

2021/22:178 Anonyma vittnen

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:180 Utvisning av gängmedlemmar

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:174 Åtgärder för att minska nyrekryteringen och bryta segregationen

av *Alexandra Anstrell* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:176 Ersättningsreglerna i anläggningslagen

av *Larry Söder* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:160 Prisutvecklingen på mat

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:184 Svenska bönders skattebörda

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:162 Globaleye

av *Allan Widman* (L)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2021/22:166 Gravida kvinnors arbetssituation i ljuset av covid-19

av *Roger Haddad* (L)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2021/22:163 Skolverkets beskrivning av Förintelsen

av *Björn Söder* (SD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:175 Attacker mot journalister

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:167 Kompetensförsörjningen vid landets domstolar

av *Roger Haddad* (L)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:170 Stöd och insatser inom socialtjänsten för barn och unga och deras familjer

av *Maj Karlsson* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:169 Åtgärder för att minska chaufförsbristen

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:172 Transportbidraget

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:168 Högre fart för A-traktorer

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:206 Säkerhetsbälte i epatraktorer

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:159 Processfrågor vid miljötillståndsansökan

av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:182 Regeringens arbete med regellättnader

av *Magdalena Schröder* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:171 Svenska elevers möjligheter att uppnå målen i skolan

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:181 Länsstyrelsernas långa handläggningstider

av *Magdalena Schröder* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:201 Grova trafikbrott

av *Ingemar Kihlström* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:230 Elnätet och undantag från ränteavdragsbegränsningsreglerna

av *Larry Söder* (KD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:211 Brist på handledare för mc-elever

av *Sten Bergheden* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:200 Raderade myndighetsmejl

av *Markus Wiechel* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2021/22:213 Brister i Ivos granskning av HVB-hem

av *Linda Lindberg* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:228 Ökat stöd för fred och demokrati i Myanmar

av *Sultan Kayhan* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:226 Direktiv för den parlamentariska kommittén

av *Kjell-Arne Ottosson* (KD)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:217 Övergrepp på barn i Mellanöstern och Afrika

av *Magnus Jacobsson* (KD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

Prot. 2021/22:23

28 oktober

2021/22:191 Budgetanslaget för Bolagsverket
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:192 Budgetanslaget för Konkurrensverket
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:193 Budgetanslaget för Sveriges geologiska undersökning
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:194 Budgetanslaget för geovetenskaplig forskning
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:195 Budgetanslaget för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:196 Budgetanslaget för turistfrämjande
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:197 Budgetanslaget för näringslivsutveckling
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:198 Budgetanslaget för Tillväxtverket
av *Tobias Andersson* (SD)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:203 En tredje vaccinationsdos
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:227 Ökade kostnader med anledning av ökade bränslepriser
av *Lars Beckman* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:219 Ökande antal individer med depression
av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:205 Halkutbildning för tunga fordon
av *Jimmy Ståhl* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:218 Hazarerna i Afghanistan
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:216 Smittspridning inom äldreomsorgen
av *Karin Rågsjö* (V)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:204 Ansvar för misstag under pandemin
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:199 Skattebefrielsen för flygbränsle
av *Jens Holm* (V)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:225 Reklam om blankolån kopplat till statliga Apoteket

av *Ann-Sofie Lifvenhage* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:188 Trygghet inom äldreomsorgen

av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:202 Brott mot smittskyddslagen

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:209 Skuldregister

av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:187 Den svenska alkohollagen

av *Mats Persson* (L)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:221 Samsyn om effektivare tillståndsprocesser för gruvverksamhet

av *Mattias Karlsson* i Luleå (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:212 Brist på familjehem

av *Linda Lindberg* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:208 Ökad vaccinationstakt

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:183 Avsaknad av kontroll av tillbakaresande IS-terrorister

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:215 Förlängda danska inresekontroller på grund av brottslighet och kriminalitet i Sverige

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:207 Långa köer för körkort

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:189 Ersättning till svensk minknäring

av *Åsa Coenraads* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:214 Danska inresekontroller mot Sverige och gränspendlingen i Öresundsregionen

av *Hans Wallmark* (M)

till statsrådet Anna Hallberg (S)

2021/22:210 Äganderätten vid planering av nya ledningsgator

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:190 Utbildad arbetskraft

av *Lotta Olsson* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2021/22:223 Sänkt straffmyndighetsålder

av *Tobias Andersson* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Prot. 2021/22:23

28 oktober

2021/22:236 Cyberattacker mot företag

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:222 Handläggning och stödutbetalning hos Jordbruksverket

av *Mikael Larsson* (C)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2021/22:231 Ökningen av ungdomsrån i Linköping

av *Jonas Andersson* i Lingham (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:233 Ett erkännande av folkmordet seyfo i Osmanska riket 1915

av *Robert Halef* (KD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:235 Cyberattacker

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:229 Säkerhetspolisens kontroll av ordningsvakter

av *Linda Westerlund Snecker* (V)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:224 Drogtester av icke straffmyndiga

av *Tobias Andersson* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:232 Försvårat byggande av trygghetsbostäder

av *Jakob Forssmed* (KD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.21.

Sammanträdet leddes

av andre vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 12.01 och
av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

§ 1 Anmälan om faktagpromemoria	1
§ 2 Ärende för hänvisning till utskott	1
§ 3 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till revidering av LULUCF-regelverket	1
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22:MJU10	1
(Beslut fattades under § 6.).....	1
§ 4 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en social klimafond	2
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2021/22:MJU11	2
(Beslut fattades under § 6.).....	2
Ajournering.....	2
Återupptaget sammanträde	2
§ 5 Statsministerns frågestund.....	2
<i>Statsministerns syn på EU-nämndens roll</i>	<i>2</i>
Anf. 1 TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	2
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	3
Anf. 3 TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	3
Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	3
<i>Statsministerns ämbets tid</i>	<i>4</i>
Anf. 5 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	4
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	4
Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	5
Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	5
<i>Situationen i vården.....</i>	<i>5</i>
Anf. 9 ANDERS W JONSSON (C)	5
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 11 ANDERS W JONSSON (C)	7
Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	7
<i>Höjda pensioner</i>	<i>7</i>
Anf. 13 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	7
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	8
Anf. 15 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	8
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
<i>Missfirmelse mot tjänsteman</i>	<i>9</i>
Anf. 17 ANDREAS CARLSON (KD)	9
Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	10
Anf. 19 ANDREAS CARLSON (KD)	10
Anf. 20 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	10
<i>Tryggheten i skolan.....</i>	<i>11</i>
Anf. 21 JOHAN PEHRSON (L).....	11
Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 23 JOHAN PEHRSON (L).....	12
Anf. 24 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
<i>Uppföljning av Malmöforumet.....</i>	<i>13</i>
Anf. 25 HELÉNE BJÖRKLUND (S).....	13
Anf. 26 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	13
<i>En rättvis klimatomställning.....</i>	<i>13</i>

Anf. 27 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	13
Anf. 28 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
<i>Regelverket för arbetskraftsinvandring</i>	14
Anf. 29 MARIA MALMER STENERGARD (M)	14
Anf. 30 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
<i>Pensionsgruppen</i>	15
Anf. 31 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	15
Anf. 32 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	15
<i>EU och den svenska skogen</i>	15
Anf. 33 PER ÅSLING (C)	15
Anf. 34 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
<i>Nato och Sveriges alliansfrihet</i>	16
Anf. 35 HANNA GUNNARSSON (V)	16
Anf. 36 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
<i>Tillgången till el</i>	17
Anf. 37 CAMILLA BRODIN (KD).....	17
Anf. 38 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
<i>Erkännande av seyfo</i>	17
Anf. 39 ROBERT HANNAH (L).....	17
Anf. 40 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
<i>Sveriges gröna omställning av industrin</i>	18
Anf. 41 ISAK FROM (S)	18
Anf. 42 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	19
<i>Barnfattigdomen</i>	19
Anf. 43 VIKTOR WÄRNICK (M)	19
Anf. 44 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	19
<i>Statsministerns kommande uppdrag</i>	20
Anf. 45 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	20
Anf. 46 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	20
<i>Folkbildningens framtid</i>	20
Anf. 47 ANNA-BELLE STRÖMBERG (S)	20
Anf. 48 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	20
<i>En internationell konferens om hedersvåld</i>	21
Anf. 49 AMINEH KAKABAVEH (-)	21
Anf. 50 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	21
<i>Den svenska livsmedelsproduktionen</i>	21
Anf. 51 JOHN WIDEGREN (M)	21
Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22
<i>Malmö och statsministerns eftermäle</i>	22
Anf. 53 NORIA MANOUCHI (M)	22
Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	22
Anf. 55 TALMANNEN	23
Ajournering	24
Återupptaget sammanträde	24
§ 6 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	24
MJU10 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till revidering av LULUCF-regelverket	24
MJU11 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en social klimatsfond	24

§ 7 Bordläggning.....	24	Prot. 2021/22:23
§ 8 Anmälan om interpellationer.....	24	28 oktober
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	25	
§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	27	
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.21.....	32	